

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.255/2024/4. szám

A felperes:

felperes neve (felperes lakcíme)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Endrődiné dr. Makány Anikó ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperes:

alperes neve (alperes lakcíme)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselői:

Dr. Homoki Tamás ügyvéd (ügyvéd címe)

A per tárgya:

Bűncselekménnyel okozott kár és sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 6.P.20.920/2023/56.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes 6.P.20.920/2023/58.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését részben és akként megváltoztatja, hogy az alperes az elsőfokú ítélet szerinti mértékű késedelmi kamat megfizetésére 1 810 000 (egymillió-nyolcszázötvenezer) forintból 210 000 (kettőszázötvenezer) forint után 2020. szeptember 5. napjától, míg 1 600 000 (egymillió-hatszázötvenezer) forint után 2024. július 31. napjától köteles.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 165 100 (egyszázhatvanötvenezer-egyszáz) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy az alperes terhén marad az általa a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére előzetesen megfizetett 80 000 (nyolcvanezer) forint fellebbezési eljárási illeték.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] A felperes 2020. szeptember 5. napján a város neve szórakozóhely neve nevű szórakozóhelyen italt rendelt a pultnál, amelyet műanyag pohárban szolgáltak ki. Az ittas állapotban lévő felperes benyúlt a pultba, ahonnan kivett egy üveg poharat, amelybe áttöltötte az italát. Ezt követően a második ital kikérésénél a személyzet elvette tőle a korábban a pultból általa kivett üveg poharat, amelyen felháborodott, és egy másik személlyel való beszélgetés közben kiöntötte a műanyag pohárban található italát a bárpultra. Ezért a szórakozóhely biztonsági személyzetének tagja távozásra szólította fel a felperest, aki a biztonsági őr után haladva elkezdett kifelé haladni a szórakozóhelyről. A kerthelyiségbe vezető folyosón megjelent a biztonsági személyzet másik tagja, aki karon fogta a felperest és kivezette a kerthelyiségbe a kijárat felé.

[2] A szórakozóhely utcai főbejárata elé érkezése után a felperes beszélgetni kezdett a biztonsági személyzet ott tartózkodó többi tagjával, vélhetően sérelmezte kivezetését és vissza szeretett volna jutnia a szórakozóhelyre, de ez csupán szóváltásban került kifejezésre. Ekkor a szórakozóhelyen biztonsági őrként dolgozó alperes lépett oda a felpereshez, majd karonfogva őt 5-10 méter távolságra félrekísérte. A peres felek között szóváltás alakult ki, amelyet a többi biztonsági őr észlelt, de az alperes a kezével jelezte, hogy

nincs szüksége segítségre. Ezután az alperes először jobb kezével pofont adott a felperes jobb arcára, majd bal kezével ököllel a felperes fejét is megütötte. Az alperes bal kezével ismét pofont szeretett volna adni a felperesnek, aki az ütés elől elhúzta a fejét és kezeivel takarva védte magát az ütések elől. A felperes hátrálni akart, de az alperes jobb lábával egyszer megrúgta a felperest hátulról, majd a néhány lépésre eltávolodó felperest követve jobb lábával ismételten megrúgta. Ezután az alperes jobb kezével, ököllel egyszer tarkón ütötte, majd bal lábával megrúgta a felperest, aztán jobb öklével ismételt erőteljesebb ütest mért a felperes tarkójára, aki ennek hatására térdre rogyott és a földre került.

[3] Az alperes a földről felkelni próbálkozó felperest a pólója nyakrészénél fogva felrántotta, azonban a felperes ekkor még nem nyerte vissza az egyensúlyát, így visszazuhan a földre. Miután a felperes a földről felkelt, a felek összekapaszkodtak a kezükkel, és ismét szóváltás alakult ki köztük. Az alperes a kezeit maga előtt ökölben tartva valamilyen tanult támadóállást vett fel, majd jobb kezével, ököllel egyszer erőteljesen szájba vágta felperest, aki az ütestől ismét a földre került. Az alperesnek vissza nem üto felperes ezt követően felkelt és átment az utca túloldalára.

[4] A bántalmazás következtében a felperes felső ajka 1 cm hosszan felrepedt, a bal felső nagymetszőfoga teljesen kitört, a helyszínen maradt, míg a jobb felső nagymetszőfoga és bal felső kismetszőfoga mobilissá vált.

[5] A Kecskeméti Járásbíróság a 2022. október 11. napján jogerőre emelkedett 16.B.3/2022/18. számú ítélete a fenti cselekmény miatt megállapította az alperes bűnösségét garázdaság és testi sértés vétségében, és az alperest halmazati büntetésül 250 napi tétel pénzbüntetésre, valamint egy év időtartamra a személy- és vagyonvédelmi tevékenységtől mint foglalkozástól eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés napi tételének összegét 1 000 forintban határozta meg. A felperes polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította.

[6] A felperes sérüléseinek orvosi ellátása során a jobb felső nagymetszőfogát és a bal felső kismetszőfogát reponálták, kompozit sínnel rögzítették, az ajkának repesztett sérülését összevarrták. A jobb felső nagymetszőfogát utóbb 2020. szeptember 7. napján eltávolították, és javasolták a fogorvos felkeresését a bal felső kismetszőfog gyökérkezelése céljából. A bal felső kismetszőfog mobilitása 2020. szeptember 14. napjára csökkent, szenzibilitása negatív volt, és ekkor megtörtént a varrat eltávolítása.

[7] A felperes arca két hétig fel volt dagadva, fájlalta a jobb és bal combját, valamint az egyik könyökét. Fájt a szája és a fogsérülések helye, fájlalta a fejét, amely miatt fájdalomcsillapító tablettákat szedett folyamatosan. A sín viselése kellemetlen volt. Az ajkában lévő varratok láthatók voltak, folyamatosan zavarták, amikor barátokkal találkozott, viccelődtek rajta. Két-három hétig csak szívószállal, pépes ételeket tudott fogyasztani. A sebet a varratszedést követő teljes gyógyulásáig egyes ételek csípték, egy hónapig nem tudott fogat mosni. A felperes fogai helyreállításáig pösztén beszélt. A felperest korábban is ismerő személyek által észlelhető, hogy a felperes felső ajka a bal oldalon enyhén aszimmetrikus és mosolygáskor jobban eltakarja az első fogait, mint jobb oldalon.

[8] A felperes fogszakorvosnál 2020. szeptember 15. napján jelentkezett metszőfogai helyreállítása és fogpótlás céljából. A kezelésre 5-6 alkalommal került sor,

alkalmanként 1,5 óra időtartamban. Az első fogorvosi kezelések alkalmával a felperes arca még teljesen fel volt dagadva, az ajkának sebe még nem volt gyógyult állapotban, a fogorvos nehezen tudta megvizsgálni, mert a szájának nyitása és zárása is fájdalmat okozott. A kezelések során a felperes nemcsak egy, hanem plusz fájdalomcsillapító injekciót is kapott, mert nagyobb fájdalma volt, és az injekciók nem hatottak megfelelően, ugyanis nem zsibbadt a lágyrész a gyulladás miatt úgy, mint más betegeknél. A lágyrész és belső roncsolódások javulása hosszabb időt vett igénybe, a fogorvos a sín felhelyezését követő négy hét elteltével tudta elkezdni a fogpótlást. A fogorvosi kezelés során több fogát lecsiszolták, a csiszolás után a fogai érzékenysége miatt nem tudott a szokásos módon étkezni egy héten keresztül, mert a fogtechnikai beavatkozásra egy hetet kellett várni. Ennek következtében a felperes 7-9 kilót fogyott. A felperes fogorvosi kezelése 2020. november 10. napján ért véget, annak költsége 370 000 forint volt.

[9] A hűtőházban áru-összekészítő munkakörben dolgozó, nőtlen, jelenleg 41 éves felperes a bántalmazást követően anyagi megfontolásból táppénz helyett két hét évi rendes szabadságot vett ki, amely elteltét követően az első fogai még hiányoztak, ezért mindig orvosi maszkot viselt, hogy ne látszódjon a foghiánya. A kollégái a munkahelyén a foghiány miatt egy héten keresztül viccelődtek vele, amely a felperest nagyon rosszul érintette.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[10] A felperes keresetében kérte, a bíróság kötelezze az alperest 370 000 forint kártérítés és 2 000 000 forint sérelemdíj, valamint azok 2020. szeptember 5. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére. érvényesíteni kívánt jogként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:519. §-át, 6:520. §-át, 6:522. § (1) és (2) bekezdését, 6:527. § (1) bekezdését, 6:532. §-át, 2:42. § (2) bekezdését, 2:43. § a) pontját, 2:52. §-át jelölte meg. Igényét a bűncselekménnyel okozott kár, illetve sérelemdíj megtérítése iránt indított gyorsított perről szóló 2020. évi LXX. törvény (a továbbiakban: Gyptv.) szabályai szerinti eljárásban kérte elbírálni.

[11] Előadta, hogy az alperes bántalmazta 2020. szeptember 5. napján, amely miatt indult büntetőeljárásban a bíróság az alperes büntetőjogi felelősségét megállapította. A bántalmazás tényét a nyomozó hatóság által beszerzett kamerafelvételről készült feljegyzés hitelt érdemlően tanúsítja, amely azt is tartalmazza, hogy az alperes volt az, aki provokatív magatartást tanúsított, a felperes nem üttött vissza, csak védekezni próbált, és az alperes azt követően sem hagyott fel a felperes bántalmazásával, ahogy a felperes már a földön feküdt. A felperest a biztonsági őrök már kísérték ki a szórakozóhelyről, az ezután megjelenő alperes a bejáratától 5-10 méterre elkísérte a felperest, és a már távolodóban lévő, védekezésre képtelen felperessel szemben követte el a cselekményt. Megítélése szerint az alperes magatartását súlyosítja, hogy számára felismerhető volt a felperes ittassága, így a felperes állapotának felmérése alapján kellett volna eljárnia, és nem lett volna szükséges a már ittas állapotban lévő felperessel szemben ilyen mértékű erőszakos magatartás kifejtésére. Nem tartotta kimentési oknak, hogy az alperes fáradt volt aznap, mert sokat kellett dolgoznia. A felperes esetleges provokatív magatartása esetén sem az lett volna az elvárható magatartás az alperes részéről, hogy kilenc alkalommal üti meg a felperest, hanem – miután már közterületen voltak – rendőri segítséget kellett volna hívnia. Állította, nem tett provokatív kijelentést, ennek ténye csupán feltételezés az alperes részéről.

[12] Hivatkozott arra, a bántalmazás következtében a helyszínen kiesett egy foga, majd a mellette lévő további egy fogát ki kell húzni, míg a sérült harmadik fogát sínbe tette a fogorvos a szájszészeten, amely sín többször is lejött, legalább 3-4 alkalommal kellett emiatt visszamennie a szájszészetre. Az arca az ajkainál teljesen feldagadt, sem enni, sem inni nem tudott megfelelően, a vizet is csak szívószállal itta. Arcán esztétikai elváltozás is keletkezett, mert az ajka bal felső része kissé megereszkedett, a korábban szabályos ívű ajka csak plasztikai sebészeti beavatkozás útján állítható helyre. A komoly fogászati sérülés és az ajkai ívének változása a beszédére is kihatással van, mert a történetek óta „pösze” lett. Napokig szinte mindene fáj a rúgásoktól, ütésektől, ezért munkába sem tudott menni két hétig. Fájdalomcsillapítókat kellett szednie, a zúzódásokat is kezelnie kellett. Lelkileg is jelentősen megviselte az eset, mivel alapvetően békés természetű, jószándékú és segítőkész. Fogászati beavatkozásokon legalább öt alkalommal kellett megjelenie, amikor még érzéstelenítés mellett is komoly fájdalmakat kellett elviselnie több napon keresztül. A fogazata teljessé válása több hónapos kezelést igényelt, amely idő alatt a magánéletét sem élhette zavartalanul, hiszen társaságban nem mert megjelenie. Szabadidős tevékenységet nem végezhetett, mivel nem mehetett emberek közé törött fogazattal. Mindemellett pszichésen is rendkívül megviselték a történetek, mert az alperes még akkor is megütötte, amikor már háttal állt és védekezésre képtelen volt. A sérülései következtében lényegesen megnehezült a mindennapi kommunikációja. Párvalasztás előtt áll, az esztétikai elváltozás, valamint a beszédében adódott változás kifejezetten feszültté teszi egy kapcsolatteremtés kezdeményezése során.

[13] Kárigényét a fogorvosi kezeléseknél az arról kiállított számlában feltüntetett költségére alapította.

[14] Az alperes érdemi ellenkérelme 185 000 forint összegű kárigényen túlmenően a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a felperes felróható közrehatása megállapítható, mivel a magatartása indította el a teljes okfolyamatot a szórakozóhely pultjánál tanúsított agresszív rendbontástól a szórakozóhely előtti, a biztonsági személyzettel szembeni provokatív, fenyegetőző viselkedésig. Vitatta a fogazat helyreállításának a felperes által megjelölt költségét, mivel a számlában feltüntetett összeg magában foglalja a bántalmazástól függetlenül hiányzó fogak pótlását is. A sérelemdíj iránti igény kapcsán kitért arra is, a büntetőeljárás során eljáró bíróság rögzítette jegyzőkönyvben, hogy a felperes beszédén selypítés nem észlelhető. A fogászati beavatkozások kijavították a fogazatban történt elváltozásokat, míg a felperes a saját elmondása szerint az elfogyasztott alkohol miatt az esetből nem emlékszik semmire.

Az elsőfokú ítélet

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1 810 000 forintot és annak 2020. szeptember 5. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, míg ezt meghaladóan a kereset elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 446 120 forint perköltséget, míg az államnak 169 133 forint előlegezett szakértői költséget és 108 072 forint eljárási illetéket. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 53 410 forint előlegezett szakértői költséget és 34 128 forint eljárási illetéket.

[16] Határozatának indokolása szerint fennálltak a felperes keresetének gyorsított perben való elbírálásának a Gyptv. 2. § (1) bekezdésében meghatározott feltételei. Kifejtette, az alperes polgári jogi felelősségét önmagában nem alapozza meg, hogy a magatartása egy bűncselekmény törvényi tényállását valósította meg. A polgári jogi felelősség alapja ilyenkor nem „bűncselekménnyel okozott kár”, ilyen deliktuális törvényi tényállást a Ptk. nem szabályoz. A polgári jogi kártérítés felelőssége akkor állapítható meg, ha annak alapvető feltételei – a jogellenesség, a kár, az okozati összefüggés és a felróhatóság – fennállnak, függetlenül attól, hogy az adott károkozó magatartás valamely bűncselekmény törvényi tényállást is megvalósítja. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy az alperes büntetőjogi felelősségét megállapító jogerős ítéletet az alperes kártérítési felelősségének vizsgálatakor figyelmen kívül kellene hagyni. Rámutatott, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 264. § (1) bekezdése alapján a bűnösség kimondásának alapjául szolgáló, a büntető ügyben eljáró bíróság ekörbe eső ténymegállapításai a polgári perben eljáró bíróságot is kötik. Ezért arra a következtetésre jutott, hogy miután a büntetőeljárásban meghozott jogerős ítélet szerint az alperes által elkövetett bűncselekmény a felperes testi épségének sérelmével járt, a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogai sérültek.

[17] A felperes közrehatását vizsgálva rögzítette, a büntetőeljárásban nem volt megállapítható, hogy az alperes jogos védelmei helyzetben vagy végszükségben cselekedett volna. A perben tanú 1 neve tanú pedig a felperes részéről provokációként értékelt kijelentéseket szó szerint nem tudta felidézni, csupán azt adta elő, hogy a felperes úgy beszélt, mint ahogy egy ittas ember ilyenkor fenyegetőzik, és tartalmilag olyanokat mondott, hogy a kollégái meg lesznek verve, meg fognak halni és trágár kifejezéseket is használt. Lényegesnek ítélte, az alperes elismerte, hogy a felperes nem nyilvánult meg tettlegesen. Az alperes számára továbbá felismerhetően erősen ittas állapotú volt a felperes, erre a viselkedéséből, mozgásából, beszédéből következtetett. Az alperes ennek ellenére az erősen ittas állapotú felperestől elhangzottakat közvetlen és komoly fenyegetésnek érezte, míg a tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy amennyiben átgondolja, nem így cselekedett volna. Ezért az alperest a bántalmazásra nem menthető felindulás vezette. Jelentőséget tulajdonított annak is, hogy az alperes biztonsági őr foglalkozású, szakképzettséggel rendelkező személy, aki a vendéglátóhely biztonsági ellátását foglalkozása körében látta el. A biztonsági őr foglalkozású alperestől fokozottan elvárható, hogy a szolgálata teljesítési helyén felmerülő ilyen és ehhez hasonló nézeteltéréseket a szakma szabályai szerint akként kezelje, hogy intézkedése indokolatlanul és szükségtelenül ne járjon az intézkedési kötelezettség alá vont személy testi épségének és egészségének sérelmével. Ezt a fokozott elvárhatósági mércét juttatta kifejezésre a büntető ügyben eljáró bíróság is, amikor az alperest egy év időtartamra a személy- és vagyonvédelmi tevékenységtől mint foglalkozástól eltiltotta. Utalt arra, a kamerafelvételek is azt támasztották alá, hogy a felperes – bár általa is elismerten ittas állapotban volt – agresszív, tevőleges magatartást nem tanúsított, sem testtartásával, sem az alpereshez és kollégáihoz való hozzáállásával egyértelműen támadó, agresszív megnyilvánulásokat nem fejtett ki az alperessel, illetve a biztonsági őrökkel szemben.

[18] A sérelemdíj összegének meghatározásával kapcsolatban kifejtette, a sérelemdíj mint a személyiségi jogsértés egyik lehetséges szankciójának funkciója kettős, egyrészt az okozott hátrány kompenzációjaként a jogsértő és a személyiségi jogában sértett személy viszonyában kifejezett anyagi kárpótlás, és emellett magánjogi büntetésnek is tekintendő a hasonló jogsértések megelőzése céljából. A jogi érvelés során továbbá irányadók lehetnek a

más ítéletekben elvégzett mérlegelések szempontjai, azonban az immateriális sérelmek nem mérhetők matematikai módszerekkel.

[19] Értékelte, a felperes fogsérülése nem járt maradandó fogyatékossgal vagy súlyos egészségromlással, ugyanakkor egészségkárosodásnak minősül, mivel a felső ajak repesztett sérülése mellett három metszőfog sérülését szenvedte el, közülük egyet a helyszínen elvesztett, a másikat ki kellett húzni, míg a harmadik elhalt. A felperes a káresemény bekövetkeztekor 37 éves, nőtlen családi állapotú volt, jelenleg is a párválasztás időszakában áll. Figyelembe vett tanú 2 neve és tanú 3 neve tanúk vallomásai által alátámasztott azon körülményeket, hogy a felperes arca fel volt dagadva, véraláfutásos volt a bal szeme környéke, fájalta a lábát és egyik könyökét, a száját, a fájdalmai miatt két hétig nem dolgozott, a fogai helyreállításáig pőszén beszélt, és a bal felső ajka a repesztett sérülés gyógyulása után jelenleg nem teljesen szimmetrikus, enyhén lejjebb helyezkedő íve van, amely eltérés a felperest zavarja, ajkát harapdálni szokta. Megállapíthatónak találta tanú 2 neve tanúvallomása alapján azt is, hogy a foghiánya miatt a munkahelyén a felperest munkatársai viccelték, és maszkot viselt. a fogai helyreállításáig pőszén beszélt. tanú 3 neve tanúvallomása pedig alátámasztotta, hogy a varratok látszódtak, azok miatt nem tudott fogat mosni és csak szívoszállal pépes dolgokat tudott fogyasztani, míg a sebet a teljes gyógyulásáig egyes ételek csípték. Mérlegelése körébe vonta továbbá tanú 4 neve tanú vallomása alapján, hogy a felhelyezett sín viselése kellemetlen volt, a felperesnek fogsérülései miatt kettő hónapig öt-hat alkalommal kellett megjelenni egyenként másfél óras időtartamú fogorvosi kezelésen, tíz nappal a bántalmazást követően is még a felperes arca fel volt dagadva, szájának nyitása, zárása fájdalmat okozott, több fájdalomcsillapítóra volt szükség, és a seb javulása lassú volt. Mindemellett a kezelés során több ép fogat lecsiszoltak, amely után a fogtechnikai beavatkozásra egy hetet kellett várni, amely alatt a fogai érzékenysége miatt nem tudott a szokásos módon étkezni.

[20] Kitért arra, a felperes a sérülésével okozati összefüggésben nem állított a betegség szintjét elérő, jelenleg is fennálló pszichés károsodást, míg a szakértői intézet neve Orvosszakértői Intézetének szakvéleménye alapján a felperes pszichés és érzelmi állapotát, lelki terhelhetőségét nagy valószínűséggel átmenetileg negatívan érintették a vele történtek. Az alperes felróhatósága pedig az elkövetés módjára tekintettel nagyobb mértékű. Figyelemmel volt továbbá a Szegedi Ítéltábla Pf.20.003/2024/3. számú ítéletében megállapított sérelemdíj összegére. Mindezek alapján a felperest ért nem vagyoni hátrány kompenzálására az elbíráláskori értékviszonyok szerint 1 600 000 forint összegű sérelemdíjat ítélt arányosnak.

[21] A vagyoni kárigényből dr. szakértő neve igazságügyi fogorvos szakértő aggálytalan szakvéleménye alapján hét fém-kerámia korona 210 000 forint összegű költségét találta okozati összefüggésben állónak az alperes megartásával.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[22] Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, annak megváltoztatását és a marasztalási összeg 1 010 000 forintra való leszállítását, a sérelemdíj utáni kamatfizetési kötelezettség mellőzését, valamint a perköltség, eljárási illeték és

előlegezett szakértői költség megváltozott pernyertességi aránynak megfelelő módosítását kérte. Álláspontja szerint a sérelemdíj összegének meghatározásakor nem lehet figyelmen kívül hagyni a felperes felróható közreható magatartását, mivel alapvetően a felperes magatartása indította be a teljes okfolyamatot a szórakozóhely pultjánál tanúsított agresszív rendbontástól, egészen a szórakozóhely előtt, a biztonsági személyzettel szemben történt folyamatos és provokatív viselkedésig. Közreható magatartása már a kivezetése előtt jelentkezett, a szidalmazást a pultnál megkezdte, így joggal feltételezhető, hogy a felperes részéről szidalmazó és fenyegető kijelentések hangzottak el. Megjegyezte, a büntető ügyben eljáró bíróság a foglalkozástól való eltiltás esetében a lehető legenyhébb büntetést szabta ki.

[23] Véleménye szerint a felperes szociális élete, magánélet, párválasztási nehézségeire való hivatkozás megalapozatlan, mert a felperes saját előadása szerint nem volt érdemleges kapcsolata a történeteket megelőzően sem. A felperes előadta továbbá, hogy szabadidős, szociális lehetőségeket illetően a korábbi életvitele visszaállítása érdekében nem tett semmit, amely ellenére ezeket a körülményeket az elsőfokú bíróság értékelte. Hangsúlyozta, a felperest ért testi sérülés miatti pszichés változás kisebb mértékű volt, huzamosabb időtartamú negatív érzelmi, pszichés állapot nem alakult ki, és a felperes sérülése funkcionálisát tekintve rövid időn belül gyógyult.

[24] Megítélése szerint a felperes pöszeségét illetően eltérőek és ellentmondásosak a nyilatkozatok, vallomások. A felperes saját előadása szerint ezt magán nem veszi észre, és a büntető ügyben eljáró bír is rögzítette a jegyzőkönyvben, hogy a felperes beszédén selypítést nem észlel. A felperes édesanyja tanúvallomásában pedig azt mondta el, hogy a felperes minimális pöszesége örökletes, az a sérülést megelőzően is fennállt. Vitatta, hogy a felperes a sérüléssel okozati összefüggésben lévő betegségi szintjét elérő, jelenleg is fennálló pszichés károsodást nem állított, mivel a keresetlevélben indítványozta szakértő kirendelését a lelki állapota, pszichés terhelhetősége és a mindennapi életminőségének megváltozására. Kiemelte, az elsőfokú bíróság által hivatkozott eseti döntésben a 2021. évben elkövetett bántalmazásért megállapított sérelemdíj összege 800 000 forint, amely ügyben a bíróság nem fogadta el a felperes közrehatásra való hivatkozását.

[25] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a sérelemdíj után kamat megfizetésére is kötelezte, holott a sérelemdíj összegét az elbírálás idején érvényesülő életviszonyokhoz igazítottan határozta meg. Ilyen esetben ugyanis a sérelemdíj összege az eltelt időre figyelemmel kerül megállapításra, így késedelembe esés sincs.

[26] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult annak helyes indokaira figyelemmel. Érvelése szerint sértetti közrehatás nem állapítható meg, mivel provokatív magatartást nem tanúsított. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes a szórakozóhelyen ittas állapotban volt és italát kiöntötte, nem tette indokolttá az alperes általi aránytalan bántalmazást. Az elsőfokú bíróság által is értékelt szempontokra és körülményekre, valamint a sérelemdíj büntetőjellegére is figyelemmel arányosnak tartotta az elsőfokú ítéletben megállapított összegű sérelemdíjat. Utalt arra, az elsőfokú bíróság által megjelölt eseti döntésben lényegesen enyhébb súlyú cselekmény kapcsán, enyhébb sérülések keletkeztek. Az alperes ugyanakkor a védekezésre képtelen állapotban lévő felperesre kilenc komoly ütést mért, illetve többször belerúgott, miközben a felperes nem üött vissza, csak távolodott.

[27] Megítélése szerint a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 6:532. §-a értelmében a károsodás időpontjától kezdődően köteles az alperes késedelmi kamat fizetésére.

Az ítéltábla döntésének indokai

[28] A fellebbezés kisebb részben alapos.

[29] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) bekezdésében megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nem csak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[30] Ennek megfelelően a felülbírálat keretében – figyelemmel a fellebbezések indokaira – az ítéltábla egyrészt a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkörében eljárva azt vizsgálta, hogy a felperest a bántalmazás következtében ért hátrányok kapcsán a tényállás módosításának van-e helye, másrészt a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkörben késedelmi kamatfizetési kötelezettséget, míg a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti felülbírálati jogkörében a sérelemdíj összegét.

[31] Nem vitatottan az alperes többször megütötte, megrúgta a felperest, akinek e magatartás következtében a felső ajka felrepedt, a kettő felső, középső metszőfogát elveszítette, míg a bal 2-es metszőfoga mobilissá vált, ezt a büntetőügyben eljáró bíróság jogerős ítélete is megállapította. Az alperes bűnösségét megalapozó büntető ügyben rögzített tényállásnak a polgári perben előadott személyiségvédelmi igény alapjául szolgáló tényállással való megegyezősége miatt – a Pp. 264. § (1) bekezdésére figyelemmel – az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes magatartásával megsértette a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát. Ezt érintően az elsőfokú ítéletet az alperes fellebbezéssel nem támadta. A személyiségi jogsértés miatt így a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján a felperes sérelemdíjra tarthatott igényt.

[32] A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése értelmében a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése a sérelemdíj összagszerűségének a meghatározásához az eset összes körülményének figyelembevételét írja elő a bíróságok számára azzal, hogy különösen a sérelmet szenvedett felet ért hátrány és annak súlya, ismétlődő jellege, a felróhatóság mértéke, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása kap jelentőséget. A sérelemdíj összagszerűségének meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy a sérelemdíj mint a személyiségi jogsértés egyik lehetséges szankciójának a funkciója kettős: egyrészt az okozott hátrány kompenzációjaként a jogsértő és a személyiségi jogában sértett személy viszonyában kifejezett anyagi kárpótlás, és emellett magánjogi

büntetésnek is tekintendő a hasonló jogsértések megelőzésének céljával (Kúria Pfv.IV.20.464/2018/8. szám). A sérelemdíj esetében kármegosztás nem alkalmazható, ugyanakkor az összegénél a sértett esetleges közrehatása mérlegelhető (BH2021. 49.). Mindezen körülmények együttes figyelembevételével kell az adott esetben a fél javára megítélhető sérelemdíj mértékét meghatározni.

[33] A sérelemdíj összegének meghatározása során a más ügyekben hozott döntéseket is értékelni kell, de ez kizárólag az összehasonlításra alkalmas – a lényeges tényállási elemekben hasonlóságot mutató – döntésekre vonatkozik. (a nem vagyoni kártérítés kapcsán hasonlóan: Kúria Pfv.III.22.392/2016/6.). Emellett tekintettel kell lenni arra is, hogy az összehasonlítás alapjául szolgáló ítéletek nem bizonyítékok, azok nem megfelelő értékelése nem jelenti a Pp. 279. § (1) bekezdésének sérelmét (Kúria Pfv.III.20.279/2018/4. szám). Ez egyben azt jelenti, hogy a bírói gyakorlatban formálódó értékszínvonal a kártérítési összeg meghatározásának csak a nagyságrendi behatárolásához ad szempontot. A személyiségi jogsértések és hátrányos következményei különbözőségei nem teszik lehetővé a kártérítési összegek ennél pontosabb összevetését. Az adott esetben az eljáró bíróságoknak nem azt kell megindokolniuk, hogy mennyiben tér el határozatuk más, korábbi döntésektől, hanem azt, hogy az adott ügy egyedi körülményei milyen összeg meghatározását indokolják (Kúria Pfv.III.20.210/2017/4. szám).

[34] Az alperes fellebbezésében a sérelemdíj összegének meghatározása körében hivatkozott a felperes felróható közrehatására, mivel álláspontja szerint a felperes a szórakozóhelyen elkövetett rendbontásával és provokáló magatartásával maga indította meg a bántalmazáshoz vezető okfolyamatot. Kétségtelen, amennyiben a felperes a szórakozóhely pultjánál nem önti ki az italát, nem válik szükségessé a szórakozóhelyről való kivezetése, nem következett volna be a bántalmazása. Ez azonban már a szórakozóhely előtt történt, és kizárólag itt kerültek kapcsolatba a felek, az ekkor kialakult szóváltást követően kísérté félre az alperes a felperest. Ezért a felperes által a szórakozóhely belső terében kifejtett magatartás a bántalmazás okfolyamatában olyan távoli, amely a felperes felróható közrehatását nem eredményezi.

[35] A peres felek találkozását követően a szórakozóhely előtt az alperes által sem vitatottan a felperes tettleges, támadó magatartást nem tanúsított, fizikai erőszakot nem alkalmazott, még az alperes által kifejtett magatartások közben sem. tanú 1 neve a tanúvallomásában elmondta, hogy tartalmilag a felperes tett olyan kijelentéseket, amelyek a biztonsági őrök megverésére, halálukra vonatkoztak, valamint elhangzottak a felperes részéről trágár kifejezések. A tanú ugyanakkor arról is nyilatkozott, hogy maga ezektől nem ijedt meg (6.P.20.920/2023/33. számú jegyzőkönyv 11. oldal 7. bekezdés). Az alperes által is felismert ittas állapotban lévő felperes kijelentései tehát közvetlen élet vagy személy elleni támadásra nem utaltak, azok megalapozott félelmet az alperesben nem kelthettek. Helyesen vette figyelembe az elsőfokú bíróság ennek körében, hogy az alperes biztonsági őr foglalkozású személy, akinek a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Szvmt.) 1. § (3) bekezdése és 6. § (2) bekezdése alapján szakképesítéssel kell rendelkeznie, és e törvény 25. § (2) bekezdése szerint a jogosultságainak gyakorlása során az adott cél elérésre alkalmas eszközök közül a személyi szabadság, illetve a személyiségi jogok legkisebb korlátozásával járó eszközt kell választania. A bántalmazás bekövetkeztében így a lényeges mozzanat az, hogy az alperes tévesen tekintette a felperes magatartását olyannak, amely a felperessel szemben fizikai erőszak alkalmazását tette volna szükségessé. Ezért – az alperes fellebbezési érvelésével

ellentétben – nem állapítható meg a felperes olyan közreható magatartása, amelyet a sérelemdíj összegének meghatározásakor értékelni kellett volna.

[36] Alaptalanul kifogásolta az alperes fellebbezésében azt is, hogy az elsőfokú bíróság megállapíthatónak találta a felperes pöszeségét. Lényeges, az elsőfokú bíróság a felperesnek a bántalmazás miatti pöszeségét a fogai helyreállításának időpontjáig fogadta el tényként és vette azt figyelembe a sérelemdíj összegének meghatározásakor {elsőfokú ítélet [36], [75] és [82] bekezdés}. Ezért nincs jelentősége annak, hogy a későbbiekben a felperes beszédében elváltozás már nem észlelhető. tanú 3 neve, a felperes édesanyja pedig a vallomásában az alperes által a fellebbezésében feltüntetettekén túl azt is elmondta, hogy a felperes pöszesége az eset után még jobban jellemző volt (6.P.20.920/2023/18. számú jegyzőkönyv 13. oldal 10. bekezdés). A felperes – hangképző szervnek is minősülő – metszőfogai helyreállításának időpontjáig a bántalmazással összefüggésben lévő pöszeséget így az elsőfokú bíróság nem a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével állapította meg.

[37] Sérelmezte az alperes fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság figyelembe vett a sérelemdíj összegének meghatározásakor, hogy a felperes szociális, szabadidős lehetőségei kapcsán nem állt vissza a korábbi életvitele. Az elsőfokú ítélet indokolásának [72] – [86] bekezdése tartalmazza azokat a tényeket, körülményeket, amelyeket az elsőfokú bíróság mérlegelt a sérelemdíjösszege kapcsán. Ezek között azonban a párválasztásra való utalás kivételével – az alperes fellebbezési állításával ellentétben – nem található annak értékelése, hogy a felperes szociális, szabadidős élete a korábbihoz képest változott. Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes pedig fellebbezést nem terjesztett elő, így a párválasztáson kívül a szociális és szabadidős élet esetleges megváltozását a másodfokú eljárásban sem lehet figyelembe venni. Következésképpen a párválasztáson kívül nem befolyásolta a másodfokú eljárásban a sérelemdíj összegének meghatározását, hogy a felperes szociális és szabadidős életére volt-e kihatása a perbeli bántalmazásnak.

[38] A párválasztásra, érzelmi kapcsolat kialakítására a bántalmazásnak általában véve lehet kihatása, amennyiben a sértett külsejének látható elváltozását eredményezi, vagy a pszichés és érzelmi állapotot negatívan érinti. Emellett ugyanakkor az eset egyéb körülményeire is figyelemmel kell lenni. Jelen esetben a bántalmazás következtében a felperes ajka felrepedt, kettő első fogát elveszítette, fogazatát részben helyre kellett állítani, amely sérülések észlelhetők voltak. A sérülések azonban maradandó egészségkárosodást nem okoztak, a fogazat helyreállítása kettő hónap alatt megtörtént, míg az ajak fennmaradt asszimetriája – bár az a felperest zavarja – nem egyértelműen észrevehető. A szakértői intézet neve szakvéleménye pedig megállapította, hogy a felperes pszichés és érzelmi állapotát nagy valószínűséggel negatívan érinthették a vele történtek, de képes volt visszanyerni eredeti, jó állapotát. A párválasztás tehát a felperes számára nem lehetetlenült el, és a bántalmazás következményeinek rövidebb idő elteltével való megszűnésére tekintettel érdemben akadályt nem jelentett a felperes párválasztásában.

[39] Kétségtelen, a felperesnek a bántalmazás következtében keletkezett sérülései teljesen kettő hónap alatt gyógyultak, a foghiány a beszédét a fogpótlásig befolyásolta, fogai pótlásával testi funkciót nem veszített, érdemben a párválasztása nem vált akadályozottá, továbbá a történtek pszichés és érzelmi állapotát, lelki terhelhetőségét átmenetileg érintette negatívan. Önmagában azonban ezek a körülmények nem alapozzák meg azt az alperesi következtetést, hogy a sérelemdíj mértéke eltúlzott. Az okozott sérülés következményeinek

kettő hónapig tartó fennállta ugyanis a sérelemdíjnak csak egyik összetevője. A sérelemdíj alapául szolgált az is, hogy a felperes az ajka felrepedése mellett kettő metszőfogát elvesztette, míg egy metszőfoga mobilissá vált. A sérülések fájdalommal jártak, mint ahogyan a felhelyezett sín viselése és a fogpótlással járó kezelések is, amelyek több alkalommal történtek. A sérülések – rövid ideig, de – gátolták a felperes normál étkezését, fogápolását is, valamint a foghiánya miatt a munkahelyén a munkatársai viccelődése miatt kellemetlenségeket kellett átélnie. Az ütések és rúgások miatt a felperes arca is bedagadt, a lába és könyöke is fájt. Lényeges továbbá, hogy a jogsértés súlya és az alperesnek való felróhatóság mértéke nagyobb, mivel az alperes a számára jogszabályban is meghatározott [Szvt. 25. § (2) bekezdése] kötelezettsége ellenére többször is szándékosan megütötte, megrúgta az ittas állapotban lévő, fizikai erőszakot nem tanúsító felperest. Ezért a sérelemdíj büntető funkciója szempontjából lényeges szempontok (Kúria Pfv.20.104/2024/5. szám) is nagyobb mértékben érvényesülnek a sérelemdíj összegének meghatározásakor a kompenzáció hangsúlyos szerepe mellett. Az elsőfokú ítéletben megjelölt és az alperes fellebbezésében is hivatkozott eseti döntés pedig összehasonlítás alapjául nem szolgálhat a más időpont szerinti értékviszonyok alapulvételére és a tényállásbeli különbségekre figyelemmel. Abban az ügyben ugyanis – bár ugyancsak ajak- és fogsérülés következett be és a teljes gyógyulás időtartama hasonló – a sérelmet szenvedett személy egyetlen fogát sem veszítette el, a perbelihez hasonló mértékű fogpótlásra és ezzel járó kezelésre nem volt szükség, és őt a testi sértés és egészséghez fűződő személyiségi jogsértést okozó személy csupán egyszer ütötte arcon. Ez az eseti döntés annyiban lehet viszonyítási alap, hogy azonos testrészt ért sérülésnél többlet sérelmek és hátrányok mellett, három évvel későbbi értékviszonyok szerint meghatározott sérelemdíj összegének a 800 000 forintot meg kell haladnia. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság által az ítélethozatal időpontjában fennálló értékviszonyok szerint meghatározott sérelemdíj összegének megváltoztatása nem indokolt.

[40] Egyetértett ugyanakkor az ítéltábla a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kapcsán az alperes fellebbezésében foglaltakkal annyiban, hogy a sérelemdíj után fizetendő késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontja nem a sérelmet okozó magatartáshoz igazodik. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk. 6:532. §-a értelmében főszabály szerint a sérelemdíj mértékét a személyiségi jogsértéskor fennálló értékviszonyok alapján kell meghatározni. Ilyenkor ettől az időponttól kezdődően a személyiségi jogsértést megvalósító személy a késedelmes adós jogi helyzetébe kerül, és ettől az időponttól kezdődően beáll a késedelmi kamatfizetési kötelezettsége (Ptk. 6:153. §). A Ptk. 6:534. § (1) bekezdése ettől eltérően azonban úgy rendelkezik, hogy amennyiben a károkozás és az ítélethozatal között az időmúlásra vagy egyéb körülményre tekintettel az értékviszonyokban jelentős változás következett be, a bíróság az okozott kár mértékét az ítélethozatal időpontjában fennállt értékviszonyok szerint határozhatja meg. Ebben az esetben a károkozó késedelmi kamat fizetésére az érték meghatározásának időpontjától kezdődően köteles. E jogszabályi rendelkezés mérlegelési lehetőséget biztosít arra, hogy a bíróság a kártérítést és a sérelemdíjat az ítélethozatal időpontja szerinti értékviszonyok szerint határozza meg, amely esetben a késedelmi kamat az elsőfokú ítélet meghozatalától jár. Ekkor is van helye tehát a késedelmi kamatfizetési kötelezettségről való rendelkezésnek, amennyiben a felperes azt a keresetében kéri. Ezért az ítélethozatali értékviszonyok szerint meghatározott sérelemdíj után az alperes az elsőfokú ítélet meghozatalától, azaz 2024. július 31. napjától köteles késedelmi kamatot fizetni.

[41] Az alperes fellebbezése a per főtárgyát illetően nem vezetett eredményre, amely miatt az elsőfokú eljárásban a pernyertesség-pervesztesség aránya nem változott. Ezért az

alperes által megtérítendő perköltség, valamint a felek által viselendő eljárási illeték és előlegezett szakértői költség elsőfokú ítélet szerinti összegének megváltoztatása nem volt szükséges.

[42] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezését a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben és akként megváltoztatta, hogy az alperes az elsőfokú ítélet szerinti mértékű késedelmi kamat megfizetésére 210 000 forint után 2020. szeptember 5. napjától, míg 1 600 000 forint után 2024. július 31. napjától köteles, és ezt megahaldóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[43] Az alperes fellebbezése a per főtárgyát illetően eredménytelen volt, így a másodfokú eljárásban is pervesztesnek minősül. Ezért a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperesnek a jogi képviselével kapcsolatban felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint a megbízási szerződés alapján felszámított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét.

[44] Az alperes a fellebbezésének eredménytelensége folytán a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján köteles a fellebbezési eljárási illeték viselésére, amelyet az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés b) pontja szerinti illetékfeljegyzési jog ellenére előzetesen megfizetett.

Szeged, 2024. november 4.

Dr. Jobbágy Ildikó s.k.

Dr. Tolna András s.k.

Dr. Dobler László s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró